

Maksulaitoslain mukaisen ilmoituksen tekeminen, kun aikomuksena on tarjota maksupalvelua ilman toimilupaa

Tausta Maksupalvelulaki ja maksulaitoslaki tulivat voimaan 1.5.2010. Laeilla saatettiin voimaan Euroopan unionin maksupalveludirektiivi 2007/64/EY, joka yhtenäistää maksupalveluja koskevaa lainsäädäntöä. Finanssivalvonta valvoo maksulaitos- ja maksupalvelulain noudattamista. Ilman toimilupaa maksupalvelua tarjottaessa maksupalvelulain noudattamista valvoo kuitenkin kuluttaja-asiamies, mikäli maksupalvelun käyttäjä on kuluttaja.

Maksupalvelua tarjoavien kannalta keskeiset lait:

- [maksulaitoslaki](#) (297/2010)
- [maksupalvelulaki](#) (290/2010)
- [laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä](#) (503/2008, jäljempänä rahanpesulaki).

Maksupalvelua tarjoavia koskevat määräykset ja ohjeet:

- Standardi 6.1: Maksulaitosten ja maksupalvelua ilman toimilupaa tarjoavien henkilöiden toiminta
- Raportointistandardi RA 6.1: Maksulaitosten ja maksupalvelua ilman toimilupaa tarjoavien henkilöiden toiminta

Maksulaitoslain mukainen ilmoitus

Maksulaitos- ja maksupalvelulakia sovelletaan kaikkiin maksupalvelua tarjoaviin. Lisäksi laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä koskee kaikkia maksupalvelua tarjoavia.

Voidakseen tarjota maksupalvelua, palveluntarjoajan on:

- 1) hankittava toimintaansa varten maksulaitoslain mukainen toimilupa; tai
- 2) tehtävä ilmoitus aikomuksesta tarjota maksupalvelua ilman toimilupaa. Tällöin edellytetään, että palveluntarjoaja täyttää maksulaitoslain vaatimukset, jotka koskevat maksupalvelun tarjoamista ilman toimilupaa.

Oikeushenkilön ja luonnollisen henkilön, joka aikoo tarjota maksupalvelua ilman toimilupaa, on tehtävä siitä ennen toiminnan aloittamista ilmoitus Finanssivalvonnalle.¹ Ilmoituksesta on käytävä ilmi, että palveluntarjoaja täyttää maksupalvelun tarjoamiselle ilman toimilupaa asetetut vaatimukset. Vaatimukset koskevat muun muassa palveluntarjoajan toiminnan laajuutta, sijaintipaikkaa ja henkilöiden luotettavuutta.

Ilmoitukseen on sisällytettävä seuraavat liitteet:

- 1) liiketoimintasuunnitelma (tiedot toiminnan laajuudesta, maksupalveluista ja sijaintipaikasta)

¹ Maksulaitoslaki 8.1 §

6.10.2011

- 2) selvitys henkilöiden luotettavuudesta
- 3) jäljennös yhtiöjärjestyksestä ja kaupparekisteriote
- 4) selvitys asiakkaan tunnistamis- ja tuntemismenetelmistä sekä selvitys jatkuvan seurannan ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Saatuun palveluntarjoajan lähettämän ilmoituksen **liitteineen**, Finanssivalvonta tarkistaa, että palveluntarjoaja täyttää maksulaitoslain mukaiset edellytykset maksupalvelun tarjoamiselle ilman toimilupaa.

Seuraavaksi kuvataan tarkemmin, mitä tietoja ja asiakirjoja palveluntarjoajan on liitettävä ilmoitukseen sekä mihin seikkoihin Finanssivalvonta kiinnittää huomiota käsitellessään ilmoituksia maksupalvelun tarjoamiseksi ilman toimilupaa.

Ilmoituksen sisältö

1. Liiketoimintasuunnitelma

Ilmoitukseen aikomuksesta tarjota maksupalvelua ilman toimilupaa on sisällytettävä liiketoimintasuunnitelma. Sen tulee sisältää:

- **tiedot aiotun toiminnan laajuudesta**

Maksupalvelua voi tarjota ilman toimilupaa, jos oikeushenkilön toteuttamien maksutapahtumien yhteismäärä on edeltäneen tilikauden aikana ollut keskimäärin enintään 3 miljoonaa euroa kuukaudessa. Vastaavasti luonnollinen henkilö voi tarjota maksupalvelua ilman toimilupaa, jos hänen toteuttamiensa maksutapahtumien yhteismäärä on 12 kuukauden ajanjaksolla ollut keskimäärin enintään 50 000 euroa kuukaudessa.²

Jos palveluntarjoaja ei ole aikaisemmin harjoittanut maksupalvelun tarjoamista, maksutapahtumien yhteismäärä on arvioitava. Arvioinnin on tällöin perustuttava liiketoimintasuunnitelmassa esitettyyn arvioon maksutapahtumien kokonaismäärästä.³

- **tiedot tarjottavista maksupalveluista**

Palveluntarjoajan tulee sisällyttää liiketoimintasuunnitelmaan tiedot niistä maksupalveluista, joita se tarjoaa. Tarjottavina maksupalveluina pidetään maksulaitoslain 1 §:n mukaisesti seuraavia:

- palvelu käteispanon tekemiseksi maksutilille tai käteisen nostamiseksi maksutililtä sekä maksutilin hoitoon ja tarjoamiseen liittyvät toimet (kohta 1)
- maksutapahtuman toteuttaminen tilisiirtona, suoraveloituksena, maksukortilla tai muulla maksuvälineellä (kohta 2)
- maksuvälineen liikkeeseenlasku (kohta 3)

² Maksulaitoslaki 7.2 §

³ HE 172/2009 s.35

6.10.2011

- maksuvälineellä toteutettava maksutapahtumaa koskeva tapahtumahyvitys (kohta 4)
- rahanvälitys (kohta 5)
- teknisellä apuvälineellä toteutettava maksupalvelu, jossa maksajan suostumus annetaan matkapuhelimella, tietokoneella tai vastaavalla laitteella (kohta 6).

Palveluntarjoajan on erikseen ilmoitettava liiketoimintasuunnitelmassaan tarjottavat maksupalvelut kohdittain.

***Esimerkki** "Yhtiö tarjoaa maksuvälineen liikkeeseenlaskua (kohta 3) ja maksuvälineellä toteutettavaa maksutapahtumaa koskevaa tapahtumahyvitystä (kohta 4)".*

- **yhteisön pääkonttorin sijaintipaikka tai luonnollisen henkilön asuinpaikka**

Oikeushenkilöllä täytyy olla pääkonttori Suomessa ja vastaavasti maksupalveluja tarjoavan luonnollisen henkilön vakituinen asuinpaikka on oltava Suomessa.⁴

2. Henkilöiden luotettavuus

Maksupalvelujen tarjoamiseen osallistuvan tai niistä vastaavan henkilön on oltava luotettava⁵. Henkilöiden luotettavuutta koskevista periaatteista saa lisätietoa Finanssivalvonnan määräys- ja ohjekokoelman standardista 6.1: Maksulaitosten ja maksupalvelua ilman toimilupaa tarjoavien henkilöiden toiminta.

Ilmoitukseen on liitettävä selvitys niiden luonnollisten henkilöiden luotettavuudesta ja sopivuudesta, jotka osallistuvat maksupalvelun tarjoamiseen tai vastaavat siitä. Tässä tarkoitettuja henkilöitä ovat esimerkiksi hallitus, toimitusjohtaja, johtoryhmän jäsen tai liiketoiminta-alueen johtaja. Henkilöiden luotettavuuden ja sopivuuden ilmoittamisessa on käytettävä luotettavuuden arviointilomaketta M, joka on saatavilla Finanssivalvonnan kotisivuilta⁶.

Luotettavuus selvitys ja sen loppuun liitetty valvottavan johdon ilmoitus tulee toimittaa Finanssivalvonnalle alkuperäisinä. Lomakkeiden jokaiseen kohtaan on vastattava ja lomakkeen tulee olla asianmukaisesti allekirjoitettu. On huomattava, että henkilö itse ei voi antaa lomakkeeseen liitettyä valvottavan johdon ilmoitusta itsestään.

3. Jäljennös yhtiöjärjestyksestä ja kaupparekisteriote

Ennen maksulaitoslain 8 §:n 2 momentin mukaista päätöstä siitä, täyttääkö henkilö toiminnan harjoittamiselle säädetyt edellytykset, ei kaupparekisteriin voi rekisteröidä maksulaitoksen vaatimusten mukaista yhtiöjärjестystä. Yhteisö voi kuitenkin aloittaa valmistelut kaupparekisteritietojen muuttamiseksi jo maksulaitoslain mukaisen ilmoituksen kä-

⁴ Maksulaitoslaki 7.1 §

⁵ Maksulaitoslaki 7.4 §

⁶ www.finanssivalvonta.fi

sittelyn aikana ja saattaa rekisteröinnin loppuun, kun päätös edellytysten täyttymisestä on saatu.

Saatuaan päätöksen edellytysten täyttymisestä yhtiö ei saa aloittaa maksulaitoslain mukaista ilmoitukseen perustuvaa maksupalvelutoimintaa ennen kuin se on toimittanut Finanssivalvonnalle maksupalvelun tarjoamista koskevan muutetun otteen kaupparekisteristä.

4. Selvitys asiakasvarojen suojaamisesta

Asiakasvarojen suojaamisvelvollisuus koskee kaikkia maksupalvelua ilman toimilupaa tarjoavia. Palveluntarjoajan on tällöin suojattava maksupalvelun käyttäjältä tai toiselta maksupalveluntarjoajalta maksutapahtumien toteuttamiseksi vastaanotetut varat.⁷ Palveluntarjoajan on siten huolehdittava, etteivät maksupalvelun käyttäjän varat sekoitu muiden varoihin.

5. Asiakkaan tunnistamis- ja tuntemismenetelmät sekä jatkuvan seurannan ja riskienhallinnan järjestäminen

Finanssivalvonnan täytyy varmistua siitä, että maksupalvelun tarjoaja noudattaa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseksi annettuja määräyksiä. Asiakkaan tunnistamisella ja tuntemisella tarkoitetaan menettelytapoja, joilla palveluntarjoaja varmistuu asiakkaan oikeasta henkilöllisyydestä sekä siitä, että se tuntee asiakkaansa toimintaa ja taustoja niin laajasti kuin asiakassuhde edellyttää.

Asiakkaan tuntemisesta sekä rahanpesua ja terrorismin väärinkäyttöä yleisesti koskevista periaatteista saa lisätietoa rahanpesulain ohella Finanssivalvonnan standardista [2.4 Asiakkaan tunteminen – rahanpesun, terrorismin rahoittamisen sekä markkinoiden väärinkäytön estäminen](#). Standardissa annetaan määräyksiä ja ohjeita asiakkaan tuntemisesta sekä riskienhallinnasta.

Palveluntarjoajan on annettava muun muassa seuraavat selvitykset:

- **selvitys ja ylimmän johdon hyväksymät sisäiset ohjeet asiakkaan tuntemisesta sekä asiakassuhteiden ja liiketoimien riskienhallinnasta ja jatkuvasta seurannasta**

Selvityksessä on tuotava esille, miten palveluntarjoaja on varmistunut rahanpesulain edellyttämistä velvollisuuksista tunnistaa ja tuntee asiakkaansa sekä selonotto- ja ilmoitusvelvollisuuden noudattamisesta. Palveluntarjoajan on myös järjestettävä asiakkaan toiminnan laatuun ja laajuuteen sekä riskeihin nähden riittävä seuranta.

Selvityksessä on tuotava esille:

- miten asiakas tunnistetaan ja miten asiakkaan henkilöllisyys todennetaan:
 - asiakkaan ja asiakkaan edustajan tunnistaminen (identifiointi)

⁷ Maksulaitoslaki 7.5 §

6.10.2011

- asiakkaan henkilöllisyyden todentaminen (verifiointi)
 - asiakkaan edustajan henkilöllisyyden todentaminen tarvittaessa
 - tosiasiallisen edunsaajan tunnistaminen ja henkilöllisyyden todentaminen tarvittaessa.
 - tietojen hankkiminen asiakassuhteen laajuudesta ja laadusta (tietojen hankkiminen asiakkuudesta)
 - tietojen dokumentointi ja säilyttäminen määräajan
 - liiketoimien (asiakkaan maksupalvelujen käytön) jatkuva seuranta
 - selonottovelvollisuuden (menetelmät epäilyttävien tapahtumien havaitsemiseksi) sekä ilmoitusvelvollisuuden noudattaminen.
- **selvitys riskienhallintamenetelmistä**

Palveluntarjoajan on annettava selvitys rahanpesun ja terrorismin rahoittamiseen liittyvistä riskienhallintamenetelmistään. Riskejä arvioitaessa on otettava huomioon esimerkiksi asiakaskunta, toimiala sekä tarjottavien maksupalvelujen vaikutus palveluntarjoajaan kohdistuviin riskeihin.

- **selvitys tunnistamisasiakirjojen säilyttämisestä, vastuuhenkilöistä ja henkilökunnan koulutusohjelmasta.**

Palveluntarjoajan on sisällytettävä ilmoitukseensa selvitys, mitä tietoja se hankkii asiakkaasta ja miten tiedot säilytetään. Asiakkaan tuntemistiedot on säilytettävä viisi vuotta liiketoimen suorittamisesta tai asiakassuhteen päättymisestä. Lisäksi selvityksestä on käytävä ilmi henkilöstön koulutus- ja suojeluvuorituksen toteuttaminen.

Lopuksi

Finanssivalvonnan on kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta tehtävä päätös siitä, täyttääkö palveluntarjoaja toiminnan harjoittamiselle säädetyt edellytykset.⁸ Jos Finanssivalvonta on pyytänyt täydentämään ilmoitusta, kuukauden määräaika alkaa kuluu siitä, kun palveluntarjoaja on antanut asian ratkaisemiseksi tarvittavat asiakirjat ja selvitykset.

Finanssivalvonnan antama päätös maksupalveluiden tarjoamisesta ilman toimilupaa on maksullinen (1500 euroa). Lisäksi toiminnanharjoittajalta peritään vuosittain valvontamaksua (oikeushenkilö 1000 euroa ja luonnollinen henkilö 200 euroa).

Sellaista palveluntarjoajaa, joka on aloittanut maksupalvelujen tarjoamisen ennen maksulaitoslain voimaantuloa ja joka on tehnyt Finanssivalvonnalle ilmoituksen toimintansa jatkamisesta 1.7.2010 mennessä, koskee siirtymäsäännös. Siirtymäsäännöksen mukaan näiden palveluntarjoajien on tehtävä ilmoitus maksupalvelun tarjoamisesta ilman toimilupaa viimeistään 31.10.2012 tai lopetettava kyseiseen päivämäärään mennessä maksupalvelujen tarjoaminen. Palveluntarjoaja voi myös hakea toimilupaa Finanssivalvonnasta, jos se ei täytä ilman toimilupaa toimimiselle asetettuja vaatimuksia.

⁸ Maksulaitoslaki 8.2 §

6.10.2011

Ilmoitus liitteineen lähetetään Finanssivalvontaan osoitteeseen

Finanssivalvonta
PL 103
00101 Helsinki

Lisätietoja antaa:

- vastuuvälvoja Jaakko Louekari, puh. 010 831 5322